

Voorstel

Gemeenteraad

Datum: 21 juni 2019
Opsteller: George Kievitsbosch
Zaak: 2019-023029
Contactgegevens: george.kievitsbosch@midden-groningen.nl
Portefeuillehouder: Jan Jakob Boersma
Stukken ter inzage:

Onderwerp: Raadsvoorstel beleidsplan groen 2020-2024

Voorstel

- 1. Vaststellen van de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024.
- 2. De huidige beheerbegroting groen handhaven overeenkomstig de financiële paragraaf.
- 3. Het Groenstructuurplan 2015 (Hoogezand-Sappemeer) vastgesteld op 21 september 2015, het (Voorontwerp) Structuurvisie Menterwolde 2013 vastgesteld door de raad en de Landschaps- en Groenvisie gemeente Slochteren 2002 vastgesteld op 3 april 2001 intrekken.

1. Inleiding

Op 1 januari 2018 zijn de gemeenten Hoogezand-Sappemeer, Slochteren en Menterwolde samengevoegd tot de gemeente Midden-Groningen.

Deze drie gemeenten kenden allemaal een vorm van (ontwerp) beleid of visie voor de omgang met het eigen openbaar groen.

1. Groenstructuurplan 2015 (Hoogezand-Sappemeer)
2. (Voorontwerp) Structuurvisie Menterwolde 2013 (Menterwolde)
3. Landschap- en Groenvisie gemeente Slochteren 2002 (Slochteren)

In de voorliggende Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 wordt allereerst ingezet op het bieden van ruimte aan initiatieven voor bewoner samenwerking, komt de nadruk te liggen op het leveren van maatwerk per dorp-wijk-buurt en wordt (pro)actief ingespeeld op maatschappelijke en natuurlijke ontwikkelingen.

De technische basis van het beleidsplan komt voort uit de harmonisatie van de voorgaande plannen. Ondanks dat de Structuurvisie Menterwolde en de Landschaps- en Groenvisie gemeente Slochteren inmiddels zijn verouderd en het Groenstructuurplan in hoofdzaak ingaat op in stand houding en ontwikkeling van de bestaande groenstructuren. Vanuit technisch oogpunt blijven de uitgangspunten van de plannen bruikbaar in het dagelijks beheer en onderhoud van openbaar groen.

Met deze opzet wordt invulling gegeven aan het coalitieakkoord 2018-2022 Midden-Groningen “Samen komen we verder!” en de vier thema’s vanuit het Kompas.

1. Gemeente als Bondgenoot
2. Groots in kleinschaligheid
3. Ieder mens telt
4. Economie van de toekomst

Het is aan de gemeenteraad van de gemeente Midden-Groningen om dit mogelijk te maken door de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 vast te stellen.

2. Publiekssamenvatting

Met de harmonisering van het groenbeleid uit de voorgaande gemeenten Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Slochteren in de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 wordt ruimte geboden om in nauwe samenwerking met de bewoners initiatieven op te pakken. En tegelijkertijd het openbaar groen in de gemeente Midden-Groningen in samenhang, met respect voor identiteit en historie, toekomstgericht te beheren en te ontwikkelen.

3. Bevoegdheid van de raad

De raad is bevoegd om een besluit te nemen gelet op artikel 147, tweede lid, juncto artikel 108, eerste lid van de Gemeentewet, op artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht en op artikel 19, eerste lid, van de Financiële verordening Midden-Groningen 2018.

4. Beoogd effect

Met de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 wordt toegewerkt naar samenhangend, herkenbaar, bruikbaar en beleefbaar groen in nauwe samenwerking met de bewoners. Met bewoners wordt bedoeld alle mensen die wonen, werken, leven en recreëren in de gemeente. Dit wordt zichtbaar in de groene projecten vanuit bewonersinitiatieven (de gemeente als bondgenoot).

De eigen identiteit van landschap, dorpen, wijken en buurten staat centraal waarbij gemeente en bewoners afhankelijk van het schaalniveau een eigen mate van verantwoordelijkheid (kunnen) dragen. Maatwerk en schoon, heel en veilig als basiskwaliteit staat voorop. Maar samenwerking met de bewoners biedt de ruimte om een “+ “ te realiseren (groots in kleinschaligheid).

In het dagelijks beheer is plaats voor de inzet van teams van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Onder professionele begeleiding en uitgaand van de kwaliteiten die aanwezig zijn of ontwikkeld kunnen worden (ieder mens telt).

Met de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 wordt ruimte geboden voor het inspelen op maatschappelijke en natuurlijke ontwikkelingen. Klimaatadaptatie, duurzaamheid,

natuurontwikkeling met het oog op biodiversiteit en aaneengeschakelde netwerken, versterking van de vrijetijdseconomie en behoud van de cultuurhistorie (economie van de toekomst). Ook voldoen wij met de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 aan de wet ARHI waarmee voor 1 januari 2020 het beleid geharmoniseerd moet zijn.

5. Historische context

De drie deelgemeenten in Midden-Groningen kenden elk een eigen vorm van groenbeleid.

1. Groenstructuurplan 2015 (Hoogezand-Sappemeer)
2. (Voorontwerp) Structuurvisie Menterwolde 2013 (Menterwolde)
3. Landschap- en Groenvisie gemeente Slochteren 2002 (Slochteren)

Het structuurplan gaat in hoofdzaak over de in de instandhouding en ontwikkeling van de aanwezige groenstructuren. De (ontwerp) Structuurvisie en Landschaps- en Groenvisie zijn meeromvattend en bieden een eerste handreiking voor samenwerking met de bewoners maar zijn verouderd. Ondanks het “lokale” karakter is de technische hoofdlijn die in elk van de plannen wordt aangehouden nog steeds actueel. Voor de toekomst van het openbaar groen in de gemeente Midden-Groningen bieden ze een herkenbare basis. Met de harmonisatie in de vorm van de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 wordt de actualiteit vanuit het Kompas en de daarmee samenhangende maatschappelijke en natuurlijke ontwikkelingen ingebed.

6. Argumenten

1. Vaststellen van de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024.
Geharmoniseerd beleid voor beheer en ontwikkeling van openbaar groen in de gemeente Midden-Groningen

Momenteel zijn er nog drie verschillende vormen van beleid of visie die inspelen op de kwaliteiten en ontwikkelingsmogelijkheden van het openbaar groen in de voormalige deelgemeenten. De samenhang ontbreekt en daarmee de kansen en mogelijkheden van en vanuit het openbaar groen in Midden-Groningen. Ook kunnen de bewoners van de gemeente Midden-Groningen nu niet in een gelijke mate invloed uitoefenen op de inrichting en de kwaliteit van de eigen leefomgeving.

2. De huidige beheerbegroting groen handhaven overeenkomstig de financiële paragraaf.
Beheer van het huidige areaal groen (stand 31 december 2018) op beeldkwaliteit niveau Basis(B) kan vanuit de huidige beheerbegroting worden gerealiseerd.

De huidige beheerbegroting is toereikend om het bestaande areaal openbaar groen op het beeldkwaliteit niveau Basis(B) te onderhouden. Daarbij wordt uitgegaan van het, in het beheersysteem opgenomen, areaal openbaar groen (stand 31 december 2018). Met beeldkwaliteit op verschillende niveaus wordt een landelijke systematiek bedoeld om op basis van voorbeeldfoto's te beoordelen of het beheer van groen goed wordt uitgevoerd. Daarnaast is er in de lopende begroting een reservering opgenomen voor het wegwerken van achterstanden en werkzaamheden vanuit ontwikkelingen als het onderhoud monumentale bomen (cultuurhistorie), vernieuwing van berm- en slootbeheer met het oog op vergroting van de

biodiversiteit, natuurontwikkeling en de aanpak invasieve exoten.

3. Het Groenstructuurplan 2015 (Hoogezand-Sappemeer) vastgesteld op 21 september 2015, de (Voorontwerp) Structuurvisie Menterwolde 2013 vastgesteld door de raad en de Landschaps- en Groenvisie gemeente Slochteren 2002 vastgesteld op 3 april 2001 intrekken.

Intrekken van de oude plannen uit de voormalige gemeenten Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Slochteren.

Weliswaar vervallen de plannen van de 3 voormalige gemeenten volgens de Wet Arhi per 1 januari 2020 ook zonder intrekking, maar dan is er ruimte voor discussie over of de nota's wel voorschriften zijn in de zin van de Wet Arhi en dus automatisch vervallen per 1 januari 2020. Met intrekking is die ruimte er niet.

7. Kanttekeningen en risico's

De bestaande beheerbegroting is gebaseerd op het beheer en onderhoud van het openbaar groen op het beeldkwaliteit niveau Basis (B). Verandering van het beeldkwaliteit niveau heeft direct gevolgen voor de beheerbegroting. Bij verlaging naar niveau Laag (C) neemt de beheerbegroting af maar zullen meldingen over de openbare ruimte toenemen. Bij verhoging naar niveau Hoog(A) stijgt de beheerbegroting maar neemt de waardering voor de openbare ruimte toe.

De beheerbegroting is gebaseerd op de areaalgegevens openbaar groen zoals deze zijn opgenomen in het geharmoniseerde beheersysteem Obsurv (stand 31 december 2018) van Midden-Groningen. Met de bundeling van de beheergegevens uit de voormalige beheersystemen van de deelgemeenten is gebleken dat deze onderliggende systemen in een verschillende mate waren gevuld. Vanuit aanbestedingen openbaar groen vinden er in 2019 inventarisaties plaats om ontbrekende beheergegevens vast te leggen. Dit kan leiden tot wijzigingen in het te beheren areaal openbaar groen. Door de 1 op 1 koppeling van areaal met de beheerbegroting kunnen wijzigingen optreden in het benodigde beheerbudget.

Vanuit toekomstig te realiseren woningbouw initiatieven, de versterkingsopgave en infrastructurele projecten kunnen afhankelijk van de geplande, ruimtelijke invulling wijzigingen optreden in het te beheren areaal openbaar groen. Met als gevolg wijzigingen in de beheerbegroting. Deze wijzigingen zullen in de individuele beheerparagrafen van de projecten inzichtelijk moeten worden gemaakt.

Door verwachte, toekomstige, Europese regelgeving inzake de aanpak van invasieve exoten is een eerste reservering voor "beheersing" van deze exoten opgenomen in de beheerbegroting. Eind 2019 moet bekend zijn of de verplichte aanpak zich richt op "beheersing" of "bestrijding". Begin 2020 moet duidelijk zijn of de opgenomen reservering in geval van "bestrijding" toereikend is. Wij zullen dit moeten monitoren en hier de gemeenteraad van Midden-Groningen tijdig informeren.

8. Financiële paragraaf

Uitgangspunt voor de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 is een budget neutrale begroting. De huidige, te handhaven beheerbegroting (stand opgenomen beheerareaal 31 december 2018) van € 6.146.644,- is als volgt opgebouwd:

- beheer op areaal (meetbaar op hoeveelheden)	€ 4.965.644,-;
- werkzaamheden wegwerken achterstanden (van 4 naar 6 jaar)*	€ 466.000,-;
- werkzaamheden nieuwe ontwikkelingen zoals natuurontwikkeling, vergroten biodiversiteit, beheer monumentale bomen, aanpak invasieve exoten	€ 715.000,-.

* Dit is in lijn met het door u genomen besluit op 11 juli 2019 met betrekking tot de Voorjaarsnota en de ombuigingen.

9. Communicatie

Na vaststelling van de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 krijgen de bewonerscommissies van de dorpen en wijken, de corporaties en alle andere betrokkenen bij de totstandkoming van het beleidsplan een exemplaar digitaal toegezonden. Dit is toegezegd tijdens de bijeenkomsten waarin is “opgehaald” en “teruggegeven”. In aanvulling hierop zal het plan tijdens toekomstige bewonersinitiatieven en projecten als uitgangspunt worden benoemd en op verzoek digitaal worden verstrekt.

10. Draagvlak en vervolgtraject (afstemming, tijdpad)

Er is bij de totstandkoming van het concept de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 in de periode 2017 vanuit meerdere ontmoetingen en interviews gemeentebreed input opgehaald bij de bewonerscommissies van de dorpen en wijken in de deelgemeenten, de corporaties en andere betrokkenen bij het openbaar groen. De wijze waarop de ontvangen input is verwerkt is tijdens gemeentebreed opgezette ontmoetingen teruggekoppeld. Waar nodig of wenselijk heeft deze terugkoppeling geleid tot bijstelling/aanvulling van de uitgangspunten voor het concept beleidsplan. In december 2018 is de raad tijdens een informele bijeenkomst meegenomen in de uitgangspunten en is aanvullende input ontvangen. In juni 2019 is tijdens een informele bijeenkomst met IBOR het concept de Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 toegelicht.

In de geest van het toekomstige beleidsplan groen zijn al tijdens het voorbereidende proces in een nauwe samenwerking tussen bewoners en gemeente meerdere bewonersinitiatieven gestart en succesvol afgerond. En nieuwe initiatieven voor een natuurlijke speelplek, een buurtpark of herstelplannen voor gemeentelijk groen komen inmiddels tot ontwikkeling.

Afhankelijk van de aard van gemeentelijke projecten in het openbaar groen worden bewoners vanaf het eerste moment geïnformeerd of actief betrokken om tot een gedragen besluit te komen. De uitgangspunten van het beleidsplan worden al uitgedragen en omarmt. Na de vaststelling van de

Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024 zal hier verder op worden ingezet.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen,

Adriaan Hoogendoorn
Burgemeester

Henk Mulder
Secretaris

Bijlage:

- 1 Concept raadsbesluit
- 2 Beleidsnota Openbaar Groen 2020-2024